

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

čj. ČŠIA-300/10-A

Název školy: **Základní škola Zahrádka, Praha 3,
U Zásobní zahrady 8**

Adresa: U Zásobní zahrady 8, 130 00 Praha 3

Identifikátor: 600 020 851

IČ: 70 845 883

Místo inspekce: U Zásobní zahrady 8, 130 00 Praha 3

Termín inspekce: 3. - 6. května 2010

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. a), b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Hodnocení souladu učebních dokumentů s právními předpisy podle § 185 odst. 1 školského zákona.

Charakteristika školy

Základní škola je příspěvkovou organizací, která zajišťuje vzdělávání klientů (žáků s více vadami, kombinace tělesného a mentálního postižení) Integračního centra Zahrada (dále IC). Jejím zřizovatelem je Magistrát hl. města Prahy se sídlem Praha 1, Mariánské náměstí 2. Vykonává činnost základní školy speciální. Její kapacita je 26 žáků. Vzhledem ke značné poptávce o vzdělávání v této škole je zde nyní vzděláváno 32 žáků (včetně 6 žáků v Kurzu pro získání základů vzdělání). Podle druhu postižení jsou rozděleni do 6 tříd (1 přípravný stupeň, 3 rehabilitační, 1 rehabilitační pro žáky s poruchami autistického spektra, 1 rehabilitační - kurz pro získání základů vzdělání). Škola organizuje i domácí vzdělávání pro 3 žáky, kteří nemohou ze zdravotních důvodů navštěvovat školu.

Profiluje se jako speciální zařízení pro žáky s těžkou kombinovanou vadou. Komplexní péči doplňují dlouhodobé projekty: muzikoterapie, zooterapie (hipoterapie, canisterapie), projekt zrakové stimulace a zrakové terapie. Nově je pro žáky zavedena alternativní terapie na harmonizačním lůžku (dřevěné lůžko opatřené strunami). Žáci mohou při vhodných klimatických podmínkách využívat prostornou zahradu s herními prvky. K výuce tělesné výchovy využívají tělocvičnu a bazén. Prostředí školy je bezbariérové, s relaxační úpravou, prostorem pro individuální práci, hygienicko-sanitárním zázemím, dostupnou rehabilitační a lékařskou péčí. Od poslední inspekce došlo ke značnému zkvalitnění materiálně technického vybavení školy.

Pro žáky, kteří dovršili 20 let věku a dosud nezískali základy vzdělání poskytované základní školou speciální, škola organizuje *Kurz pro získání základů vzdělání*.

Plní i úlohu metodického zařízení využívaného jak středními, vyššími odbornými i vysokými školami k praxi studentů. Vzdělávání žáků probíhá podle Vzdělávacího programu pomocné školy a přípravného stupně pomocné školy a podle Rehabilitačního vzdělávacího programu. V tomto školním roce je ověřován nově vytvořený školní vzdělávací program.

Ve škole pracuje stabilní tým 12 pedagogů, 8 má požadovanou odbornou kvalifikaci, 4 si vysokoškolské studium speciální pedagogiky doplňují. V každé třídě vyučují dva učitelé, případně s pomocí asistentky pedagoga, v úzké spolupráci s pedagogy, fyzioterapeuty a ergoterapeuty IC.

Žáci se každoročně účastní týdenního rekondičního a rehabilitačního pobytu v přírodě.

Ekonomické a materiální předpoklady školy

Organizace ve sledovaném období let 2007 až 2009 hospodařila zejména s finančními prostředky přidělenými ze státního rozpočtu na přímé náklady na vzdělávání a s příspěvkem na provoz od svého zřizovatele.

Největší objem finančních prostředků státního rozpočtu byl využit na platy a zákonné odvody sociálního a zdravotního pojištění, na nákup učebnic, školních potřeb, učebních pomůcek a další vzdělávání pedagogických pracovníků.

Od roku 2008 byly ZŠ přiděleny další účelové neinvestiční dotace ze státního rozpočtu z rozvojových programů MŠMT na zvýšení úrovně platů zaměstnanců, na pořízení vybavení pro žáky 1. tříd a na zlepšení kvality ve vzdělávání.

Prostředky přidělené od zřizovatele příspěvková organizace použila na úhradu běžného provozu, zlepšení odměňování a na další výdaje k zajištění své činnosti. Aktivitou vedení školy byly získány pro školu i menší finanční dary.

Každoročně organizace čerpala investiční finanční prostředky. Škola tak byla postupně vybavena schodolezem, transportním zařízením pro imobilní děti a kolejnicovým zařízením do místnosti muzikoterapie. Z přidělených neinvestičních prostředků byly rovněž pořízeny i další kompenzační pomůcky (např. speciální WC). Všechny učebny jsou vybaveny učebními a speciálními pomůckami pro práci se žáky s těžkým mentálním postižením a kombinovaným postižením. Žáci mají k dispozici např. počítač s dotykovou obrazovkou. Technické vybavení tvoří počítače, video, DVD přehrávač, CD přehrávač, digitální fotoaparát, kamera a dataprojektor.

Materiální, prostorové a hygienické vybavení je na velmi dobré úrovni. Škola využívá zařízení IC včetně vířivky, tělocvičny, bazénu, zahrady, pískového hřiště, zookoutku. Má k dispozici 6 individuálních učeben, autistickou třídu, stimulační, zrakovou, muzikoterapeutickou a relaxační místnost. Manipulaci s imobilními žáky usnadňují elektrické zvedáky a další pomůcky.

K uvolnění tenze, agrese a zátěžových psychických stavů slouží žákům muzikoterapeutický atelier vybavený hudebními nástroji (bicí, Ocean drum, Orffovy nástroje a etnické hudební nástroje). Pro cílenou vizuální podporu a stimulaci je určená zrakově stimulační místnost.

Na základě zjištěných skutečností v oblasti ekonomických podmínek lze konstatovat, že ze strany zřizovatele má ZŠ optimální podmínky. Finanční prostředky přidělené škole z rozvojových programů MŠMT, zejména v roce 2009, přispěly ke zlepšení podmínek vzdělávání a k vyšší motivaci zaměstnanců.

Materiální i finanční zdroje umožňují škole realizaci vzdělávacích programů. Škola nakládá se získanými finančními prostředky tak, aby byl pozitivně ovlivňován rozvoj osobnosti dítěte.

Hodnocení školy

Rovnost příležitostí ke vzdělávání

Škola zevrubně informuje o své vzdělávací nabídce a výsledcích své práce prostřednictvím webových stránek, kvalitních propagačních materiálů a na odborných seminářích.

Ředitelka školy vydává správné rozhodnutí v souladu se zákonnými ustanoveními. Žáci jsou přijímáni na základě pedagogicko-psychologického vyšetření. V souladu se zákonem povoluje žákům s kombinovaným postižením vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu (IVP). Na jeho sestavení se podílí tým odborníků (speciální pedagog, psycholog, lékař, rehabilitační pracovník, ergoterapeut, zdravotní a sociální pracovník). Vždy je respektována individualita a potřeby žáků. Kvalitně sestavené IVP se v průběhu školního roku vyhodnocují, aktualizují a konzultují se zákonnými zástupci.

K bezpečnosti školního prostředí přispívá školní řád, včetně ustanovení o ochraně zdraví. Se školním řádem byli zákonní zástupci prokazatelně seznámeni, škola dbá na jeho dodržování.

Prostředí školy je maximálně bezpečné, dokladuje to i evidence úrazů. Za poslední tři roky škola neeviduje žádný úraz.

Do školy pravidelně dochází dětská lékařka z FN Motol, která vyšetřuje aktuální zdravotní stav žáků a doporučuje učitelům vhodné postupy.

Během školního roku docházejí někteří žáci v rámci integrace do škol v bezprostředním okolí nebo v místě svého bydliště. S učiteli a zaměstnanci IC jezdí do škol v přírodě a na výlety, navštěvují divadla a různé kulturní programy.

Škola respektuje při vzdělávání žáků zásady rovného přístupu podle školského zákona. Žáci jsou vzdělávání podle velmi kvalitních IVP, které jsou naplňovány dle schopností žáků. Bezpečné prostředí pro vzdělávání žáků je na vysoké úrovni.

Vedení školy

Ředitelka školy je ve funkci dvanáctým rokem, splňuje předpoklady pro výkon funkce a zodpovědně plní právní povinnosti, které z ní vyplývají. Její odborná erudice a neutuchající nadšení motivují všechny pedagogy ke stálému zlepšování celého pedagogického procesu, dalšímu vzdělávání a využívání nejnovějších forem a metod v práci s těžce postiženými žáky. Od roku 2007 delegovala kompetence na dvě zástupkyně. Plnění cílů podporuje funkčně nastavený systém řízení a efektivní přenos informací uvnitř instituce i směrem k partnerům. Reálná strategie a plánování školy vede ke stálému zlepšování kvality průběhu a výsledků vzdělávání. Hlavní cíle zpracované koncepce školy se daří průběžně naplňovat. Ať už jde o zavádění nových terapeutických metod do výuky, či postupné zlepšování materiálního

vybavení a zřizování nových učeben. Pro tento školní rok si vedení školy klade za cíl prověřit nosnost a účinnost zpracovaného ŠVP tak, aby se pro učitele stal základní pomůckou výchovně vzdělávací práce.

Podrobně zpracovaný *Plán kontrolní činnosti* ředitelky školy realizovaný důsledně v průběhu celého školního roku vede ke zkvalitňování pedagogické práce zaměstnanců školy. Hospitační činnost je zaměřena na soulad výchovně vzdělávací činnosti s cíli, na efektivnost užívaných forem a metod práce, vliv personálního zabezpečení na výuku. V kontrolní činnosti se vedení školy zaměřilo na vedení školní dokumentace a naplňování IVP, na funkční využívání nového muzikoterapeutického ateliéru, jeho vedení a výsledky supervizí. V souladu s legislativou je vedena povinná dokumentace.

Významným nástrojem komunikace jsou tradiční vzájemné náslechy pedagogů a jejich vyhodnocování. Důležitá je i zpětná vazba mezi vedením školy a učiteli při předávání informací, vyhodnocování práce i uplatňování supervizí, pomocí videotréningu získávají objektivní pohled na vlastní edukační postupy a přístupy k žákům. Plán kontrolní činnosti je naplňován a pravidelně vyhodnocován.

V rámci jednání pedagogických rad pedagogové hodnotí výsledky práce žáků, dle zákona jsou seznamováni s ostatními dokumenty i s účinností přijímaných opatření. Kromě pravidelných porad se jednou týdně setkávají na *metodických středách* k projednávání odborných témat (např. bazální stimulace, zraková stimulace, Rettův syndrom, práce s rodinou aj).

Velmi dobře funguje spolupráce se strategickými partnery školy. Těmi jsou především zákonní zástupci žáků, kteří se sdružují v Občanském sdružení *Sluneční zahrada*. Vyučující s nimi denně konzultují aktuální pokroky i problémy jejich dětí. Integrované centrum Zahrada, které poskytuje prostory pro činnost školy, se aktivně podílí na každodenní realizaci a tvorbě individuálních vzdělávacích plánů žáků. Velmi kvalitní je spolupráce se zřizovatelem, Školskou radou, SPC Starostrašnická, Katedrou speciální pedagogiky PedF UK, APLA – Asociace pomáhající lidem s autismem v ČR, Centrem zrakových vad FN Motol, Společností *Psi pro život*, jejíž členové dvakrát týdně provádí na velmi dobré úrovni canisterapii. Škola spolupracuje se zahraničními zařízeními podobného typu, je neustále v kontaktu s nejrůznějšími občanskými sdruženími a nadacemi u nás i v zahraničí. Ve spolupráci s nimi se daří aktivně monitorovat a následně zavádět do činnosti školy nejnovější trendy a poznatky ve výchově a vzdělávání těžce mentálně postižených žáků, např. se společností *Rett Community* vydalo úspěšnou odbornou publikaci *Rettův syndrom*.

Vedení školy při řízení dodržuje příslušná ustanovení školského zákona, ve všech sledovaných oblastech je na vysoké úrovni. Rozsáhlá spolupráce s partnerskými subjekty je kvalitní a účinná.

Předpoklady pro řádnou činnost školy

Personální podmínky pro zajištění výuky jsou velmi dobré. Čtyři učitelé bez odborné kvalifikace si doplňují potřebné vzdělání vysokoškolským studiem. Efektivní další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází ze zaměření školy a jejích potřeb. Pedagogové pravidelně navštěvují značné množství seminářů a odborných kurzů, aby mohli uplatňovat nejnovější pedagogické a terapeutické metody a postupy.

Ředitelka podporuje profesní růst pedagogů. Přínosné obsáhlé další vzdělávání pedagogických pracovníků vychází z potřeb školy.

Průběh vzdělávání a projevy dosahování úrovně klíčových kompetencí prostřednictvím vzdělávacího obsahu

Organizace výuky je uzpůsobena specifickým potřebám žáků. Všichni vyučující i asistentka pedagoga se na výuku velmi pečlivě a kvalitně připravují. Na základě subjektivních vzdělávacích potřeb žáků modifikují vhodné a přiměřené cíle. Postupují výhradně metodou malých kroků, rozčleňují cíle na řadu dílčích úkolů, které pak se žáky přiměřeným tempem nacvičují. Vybírají si způsob, při kterém je žák lépe motivován. Materiální podpora výuky je velmi podnětná a účelná. Při výuce používají značné množství didaktických pomůcek (počítač, hmatové stimulatory, sady obrázků, hmatové knihy), rehabilitační pomůcky (rehabilitační židle, invalidní vozíky, pomůcky k polohování), rozličné hračky, výtvarné potřeby a hudební nástroje.

Nejpočetnější skupinu tvoří žáci s mentální retardací v kombinaci s tělesnou či smyslovou vadou, vadou řeči, psychickým onemocněním, vývojovými poruchami učení a chování. Učitelé v těchto *rehabilitačních třídách* usilují o rozvoj elementárních komunikačních dovedností, pohybové samostatnosti, základů sebeobsluhy a soběstačnosti. Při vzdělávání uplatňují speciálně pedagogické postupy a alternativní metody výuky. Obsahem vzdělávání je rozvoj motoriky, včetně odborné rehabilitační péče, rozvoj komunikačních schopností a řečových dovedností. Vyučující hledá a rozvíjí alternativní komunikaci, protože tito žáci většinou nemluví. Vzdělávací aktivity jsou vhodně doplňovány speciálními stimulačními terapiemi, synergetickou reflexní terapií, logopedií (včetně orofaciální a buko-faciální stimulace), cranio-sakrální terapií, chirofonetikou, léčebnou tělesnou výchovou, relaxací, muzikoterapií, canisterapií, arteterapií, primitivní expresí a aktivitami společně s rodiči. Každý žák má vypracovaný svůj týdenní rozvrh hodin. Výběr metod je individuální podle jeho schopností a referencí. Důležité jsou metody manipulace, přímé asistence, demonstrace, pravidelně se opakující postupy, návody, povzbuzení, pantomima, slovní pokyny. Hodnocení a klasifikace probíhá formou širšího slovního hodnocení.

Ve třídě pro *žáky s autismem* a jinými pervazivními vývojovými poruchami vychází metodika práce z TEACCH programu – program péče a vzdělávání dětí s autismem a dětí s problémy v komunikaci. Škola má pro žáka srozumitelnou prostorovou strukturu, vymezené prostory slouží jednomu stanovenému účelu. Pedagogové uplatňují strukturované učení, které nejlépe vyhovuje specifickým potřebám žáků. Vyhodnocením možností a schopností žáka je vytvořena výuková strategie ve strukturovaném prostředí s vizuální podporou, což současně minimalizuje i časté poruchy chování. Na základě individuálního vyhodnocení schopností a dovedností žáka se tvoří výuková strategie s krátkodobými i dlouhodobými cíli, které jsou zahrnuty do IVP. Základem pedagogické práce je využívání alternativních a augmentativních systémů komunikace (fotografie, piktogramy, Znak do řeči, Makaton). Při vzdělávání žáků pedagogové užívají speciálně pedagogické postupy a alternativní metody výuky k rozvíjení rozumových schopností, orientačních dovedností, zlepšování sociální komunikace, sebeobsluhy, a dalších dovedností potřebných při integraci do společnosti. Uplatňují individualizované vyučování, event. vyučování v malé skupině.

Vzdělávání žáků je vedeno snahou o jejich vybavení souborem elementárních klíčových kompetencí na úrovni, kterou jsou schopni dosáhnout a která jim umožní najít vhodnou formu komunikace a soužití s okolím. Vzhledem k závažnému postižení kognitivních funkcí u žáků s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami je kladen důraz především na klíčové kompetence komunikativní, sociální a pracovní. Významnou roli hraje zdravotní stav žáků.

Režim školy a organizace výuky jsou v souladu s potřebami žáků, podporují jejich bezpečnost a zdravý vývoj. Průběh vzdělávání odpovídá vzdělávacím potřebám a možnostem postižených žáků a má kvalitní úroveň.

Výsledky vzdělávání žáků na úrovni školy

Škola má vytvořen vlastní systém evaluace, zjišťování výsledků vzdělávání uskutečňuje dílčími kroky. Vyučující hodnotí individuální pokroky každého žáka formou širšího slovního hodnocení. Tím je zvýrazněno hodnocení jejich pokroku. Výsledky vzdělávání žáků jsou pravidelně projednávány na jednáních pedagogické rady.

Ke zkvalitnění výuky a získání zpětné vazby o efektivitě práce probíhají ve škole supervize (monotematické, individuální, skupinové) třídy žáků s těžkou kombinovanou vadou a autismem, kterou realizují speciální pedagogové z APLA a SPC Starostrašnická. Každý žák také jednou ročně absolvuje vyšetření u klinické psycholožky, která hodnotí jeho psychomotorický vývoj a doporučuje další postupy.

Úspěchy žáků jsou výsledkem dlouhodobé strategie vzdělávání vzhledem k jejich osobnostním a zdravotním předpokladům.

Celkové hodnocení školy

Činnost školy je v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Vychází ze zásady rovného přístupu všech žáků ke vzdělání a zohlednění jejich vzdělávacích potřeb, bezpečnost je zajištěna na standardní úrovni.

Organizace účelně využívá všech možností financování, je iniciativní a stále hledá možnosti na získání prostředků ke zlepšování podmínek pro vzdělávání. Prostředí školy je maximálně přizpůsobeno potřebám žáků a je na vysoké estetické úrovni. Všichni vyučující uplatňují maximální odborný a empatický přístup.

Kvalitativní změny v pojetí vzdělávání jsou cíleně nastavené, důsledně vycházejí z individuálních potřeb a možností žáků.

ČŠI doporučila ředitelce školy požádat zřizovatele o navýšení nejvyššího povoleného počtu žáků (navýšení kapacity školy).

Inspekční zjištění vedoucí ke zhodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání jsou pozitivní v těchto oblastech:

- *profesionální manažerské řízení školy,*
- *velmi kvalitní komplexní pedagogická a rehabilitační péče o žáky,*
- *vysoká odborná kvalifikace a soustavný profesní rozvoj pedagogů,*
- *přínosná spolupráce s partnerskými subjekty,*
- *zkvalitňování materiálních podmínek.*

Seznam písemností, o které se inspekční zjištění opírá

1. Změna zřizovací listiny ve znění Zastupitelstva hlavního města Prahy č. 12/14 ze dne 13. 12. 2007 vydaná dne 9. 6. 2008 s účinností od 1. 1. 2008
2. Rozhodnutí MŠMT o zápisu do školského rejstříku čj: 9090/06-21 ze dne 2. 5. 2006 s účinností od 2. 5. 2006
3. Koncepce Základní školy Zahradka ze dne 1. 9. 2006
4. Vlastní hodnocení školy za období 2007 – 2009 z 1. 10. 2009
5. Plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků za školní roky 2007/2008, 2008/2009 a na školní rok 2009/2010
6. Rozvrh hodin ve školním roce 2009/2010 k datu inspekce
7. *Kniha kontrol a hospitací* za školní roky 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 ke dni inspekce
8. Školní řád ze dne 1. 9. 2009 k datu inspekce
9. Třídní knihy – školní rok 2008/2009 a 2009/2010 k datu inspekce
10. Záznamy z jednání pedagogické rady za školní roky 2007/2008, 2008/2009 a 2009/2010 ke dni inspekce
11. Personální dokumentace pedagogických zaměstnanců školy – doklady o nejvyšším dosaženém vzdělání – k datu inspekce
12. Individuální vzdělávací plány žáků ve školním roce 2009/2010 a za školní rok 2008/2009
13. Výroční zprávy o činnosti školy za školní roky 2006/2007, 2007/2008 a 2008/2009
14. Hospitační záznamy ředitelky za školní roky 2008/2009 a 2009/2010
15. Matrika k datu inspekce
16. Výkaz o zahájení povinné školní docházky v základní škole podle stavu k 28. únoru 2010
17. Výkaz o přípravné třídě základní školy a o přípravné třídě základní školy speciální podle stavu k 30. 9. 2009
18. Výkaz o základní škole podle stavu k 30. 9. 2007, 30. 9. 2008, 30. 9. 2009
19. Výkaz o základní škole podle stavu k 31. 3. 2010
20. Kniha úrazů vedená od 1. 9. 2006
21. Výkazy o úrazovosti za školní roky 2007/2008, 2008/2009, 2009/2010 ke dni inspekce
22. Výkazy o základní škole S 3-01 k 30. 9. 2007, 30. 9. 2008, k 30. 9. 2009
23. Čtvrtletní výkazy Škol (MŠMT) P 1-04 za 1. - 4. čtvrtletí za roky 2007, 2008 a 2009
24. Rozpočtová opatření za roky 2007, 2008 a 2009
25. Rozbory hospodaření PO za roky 2007, 2008 a 2009
26. Výkaz zisku a ztráty za 12. období za roky 2007, 2008 a 2009
27. Finanční vypořádání dotací MŠMT za roky 2007, 2008 a 2009
28. Vyúčtování hospodaření za rok 2007, 2008 a 2009

Dle § 174 odst. 13 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon) ve znění pozdějších předpisů, může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekce do 14 dnů po jejím převzetí na adresu Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v příslušném inspektorátu České školní inspekce.

Složení inspekčního týmu:

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Jana Frojdová	Frojdová, v.r.
Mgr. Jiří Mikoláš	Jiří Mikoláš, v.r.
Bc. Šárka Snížková	Šárka Snížková, v.r.

Podpis ředitelky školy stvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

Datum: 24. 5. 2010

(razítko)

Titul, jméno a příjmení	Podpis
Mgr. Marcela Koucunová	Korunová, v.r.

Připomínky ředitelky školy

Datum	Text
	Připomínky nebyly podány.